

Kā reģistrēt dizainparaugu

Publicēts: 12.11.2020.

Dizainparaugu reģistrāciju regulē [Dizainparaugu likums](#).

Dizainers vai viņa tiesību pārņēmējs, kas vēlas iegūt dizainparauga tiesisko aizsardzību Latvijā, iesniedz Patentu valdē dizainparauga pieteikumu. Dizainers (dizaineri) pieteikumā jānorāda neatkarīgi no tā, kas ir dizainparauga pieteicējs. Ziņas par dizaineru pieļaujams aizstāt ar dizaineru grupas nosaukumu atbilstoši pieteicēja valstī pieņemtajai praksei vai, ja dizainers atteicies no tiesībām tikt minētam vai pieprasījis, lai viņš netiktu minēts, - ar attiecīgu pieteicēja paziņojumu.

Pieteikuma objekts:

dizainparaugs ir izstrādājuma vai tā daļas ārējais veidols, kas izriet no izstrādājuma vai tā rotājuma (ornamenta) īpatnībām, it sevišķi no līniju, apveida, krāsu, formas, virsmas struktūras vai izmantoto materiālu īpatnībām;

no šīs definīcijas izriet, ka dizainparaugi var būt telpiski (modeļi), plakani (zīmējumi) vai kombinēti;

dizainparaugam piešķir tiesisko aizsardzību, ja tas ir jauns un tam ir individuāls raksturs;

dizainparaugs ir jauns, ja identisks dizainparaugs nav ticis izpausts sabiedrībai, proti, nav publicēts, izstādīts vai laists tirgū;

dizainparaugam ir individuāls raksturs, ja kopiespaids, ko tas izraisa informētam lietotājam, atšķiras no kopiespaida, kuru šādam lietotājam izraisa jebkurš cits dizainparaugs, kas ticis izpausts sabiedrībai pirms tā dizainparauga reģistrācijas pieteikuma datuma, kuram pieprasīta aizsardzība;

dizainparauga izpaušanu, kas notikusi ne agrāk kā 12 mēnešus pirms pieteikuma datuma, neņem vērā, ja dizainparaugu izpaudis pats dizainers vai viņa tiesību pārņēmējs, vai trešā persona, izmantojot informāciju, kas tieši vai netieši iegūta no dizainera vai viņa tiesību pārņēmēja.

Pieteikuma obligātais saturs:

iesniegums par dizainparauga reģistrāciju (aizpildīta [dizainparauga pieteikuma veidlapa](#)), 1 eks.;

dizainparauga attēlu komplekts, kas sniedz skaidru un pilnīgu priekšstatu par dizainparauga īpatnībām, 2 eks.

Komplekss pieteikums

var aptvert vairākus dizainparaugus, ar nosacījumu, ka visiem izstrādājumiem, kuros paredzēts īstenot vai iekļaut vienā pieteikumā ietvertos dizainparaugus, jāattiecas uz vienu un to pašu Dizainparaugu starptautiskās klasifikācijas ([Lokarno klasifikācijas](#)) klasi. Šo nosacījumu nepiemēro, ja pieteikumā ietverti tikai tādi dizainparaugi, kam ir rotājuma (ornamenta) raksturs. Par katru dizainparaugu, kas pieteikumā ietverts papildus pirmajam, maksājama papildmaksa. Objektu skaitu kompleksā pieteikumā nosaka pēc tā, cik patstāvīgi lietojamu izstrādājumu vai eventuāli patstāvīgu preču tas satur (tējkanna un tās vāciņš kopā ir viens objekts, šaha figūru komplekts ir viens objekts, divi dažādi naži - divi objekti, nazis, dakšīņa un karote, kaut arī savstarpēji veido komplektu, - trīs objekti, jo tos var pārdot atsevišķi).

Maksa

Pieteikuma maksa un arī papildmaksa (kompleksa pieteikuma gadījumā) jāsamaksā mēneša laikā no pieteikuma iesniegšanas

dienas. Ja samaksu veic vēlāk par minēto termiņu, pieteikuma datums tiek pārcelts uz datumu, kad samaksāta pieteikuma maksa un, ja nepieciešams, arī papildmaksa (sk. likuma 17. pantu).

Pilnvara

pieteikumam jāpievieno, ja to kārto ar pilnvarotas personas starpniecību. Jāiesniedz pilnvaras oriģināls un, ja pilnvara attiecas uz vairākiem pieteikumiem, katram pieteikumam jāpievieno atsevišķa kopija. Pilnvara var tikt sastādīta brīvā formā, bet pēc būtības tai jāatbilst Civillikuma vispārīgajiem noteikumiem par pilnvarojuma līgumu. Ja pieteicējs vēlas, viņš var izmantot Patentu valdes sastādīto pilnvaras veidlapu.

Pieteikuma valoda

Pieteikums, ietverot tajā izstrādājuma nosaukumu, iesniedzams un visa dizainparauga reģistrācijas procedūras lietvedība un sarakste veicama latviešu valodā. Dokumentus svešvalodā drīkst iesniegt, ja tiem pievienots noteiktā kārtībā apliecināts tulkojums latviešu valodā.

Attēlu komplekts

ir galvenais pieteikuma dokuments, kas nosaka aizsargājamo tiesību apjomu. Vēlams ievērot dažus noteikumus attiecībā uz attēliem, lai tie sniegtu skaidru priekšstatu par dizainparaugu un būtu piemēroti reproducēšanai:

attēlu komplektu pēc pieteicēja izvēles var veidot fotogrāfijas un/vai zīmējumi;

plakanus dizainparaugus (ornamentus, grafiskus risinājumus) attēlo frontāli (tieši no priekšpuses), un tādējādi parasti pietiek ar vienu attēlu (2 eks.);

arī vienkāršiem telpiskiem izstrādājumiem var pietikt ar vienu - raksturīgākā kopskata attēlu, piemēram, trīsceturtdaļpagriezienā no priekšpuses, ja tādējādi forma ir labi uztverama;

sarežģītas formas priekšmetiem var sagatavot skatus no dažādiem redzes punktiem;

gadījumos, kad izstrādājums ir atverams, saliekams vai tml., pievieno attēlus, kas ļauj uztvert izstrādājuma veidolu atvērtā, saliktā u.tml. veidā;

izstrādājumu vai tā maketu fotografē vienmērīgā, labā apgaismojumā, kas atklāj ārējā izskata īpatnības (formu, plastiku, virsmas raksturu), uz neitrāla fona, bez nepiederošiem priekšmetiem, lai objekta kontūras un detaļas būtu skaidri redzamas. Nav vēlams izmantot tiešu zibspuldzes gaismu kā vienīgo, jo tā neļauj uztvert plastiku;

apgērbu paraugus fotografē uz piemērota modeļa (manekena);

fotoattēli jāgatavo profesionālā kvalitātē, asi un pietiekami kontrastaini; nav pieļaujams pustoņu fotoattēlu vietā iesniegt gaismas kopijas (kserokopijas) vai izmantot "Polaroid" tipa amatieru fotogrāfijas;

krāsu fotogrāfijas iesniedz, ja krāsu salikums ir dizainparauga būtiska īpatnība;

ja attēlus sagatavo kā zīmējumus, tiem nav jābūt konstrukciju rasējumiem, bet vienkāršiem, nespeciālistam saprotamiem zīmējumiem. Nav jāattēlo izstrādājuma iekšējā uzbūve un ekspluatācijā neredzamās daļas, jo uz tām aizsardzība neattiecas;

zīmējumus izpilda uz balta papīra; līnijām jābūt skaidrām, noteiktām, pietiekami biežām. Zīmējumi nedrīkst saturēt mērlīnijas, izmērus, griezumus, paskaidrojošus tekstus. Kad tas nodrošina labāku uztveri, pieļaujams parādīt simetrijas asis, locījuma līnijas vai atsevišķas neredzamās līnijas. Ja uz kādām izstrādājuma daļām aizsardzība netiek prasīta, tās var norādīt ar pārtrauktu līniju;

zīmējumos var būt ēnojums vai iesvītrojums, kas parāda virsmas raksturu;

uz vienas lapas var izvietot vairākus zīmējumus, bet katram attēlam (skatam) jāatrodas no jebkādiem citiem elementiem brīvā laukumā, un starp tiem jāatstāj brīva josla;

attēlus, ja tie vairāki, numurē (ārpus laukuma, ko aizņem attēls, fotogrāfijas - otrā pusē);

fotoattēlu formāts - ne lielāks par A4 un ne mazāks par 9x12 cm; zīmējumu lapu formāts - A4;

katrs kompleksā pieteikumā ietvertais atsevišķais dizainparaugs vai variants jāparāda atsevišķā attēlu komplektā;

abiem iesniedzamajiem pieteikuma attēlu komplekšiem jābūt identiskiem.

Pieteikumu nevar vēlāk papildināt ar attēliem, kas satur jaunu, sākotnējos attēlos nebijušu informāciju, var tikai iesniegt labākas kvalitātes attēlus. Ja tomēr vēlāk tiek iesniegti attēli ar jaunu informāciju, Patentu valde piedāvā attiecīgi pārcelt pieteikuma datumu.

Papildmateriāli

Ja dizainparauga būtības noskaidrošanai nepieciešams, pieteikumam var pievienot:

īsu dizainparauga aprakstu, kas tiek izmantots tikai dizainparauga pazīmju un atšķirību izskaidrošanai un neietekmē aizsardzības apjomu. Aprakstā atspoguļo dizainparauga īpatnības un ietver norādes uz attiecīgajiem attēliem. Aprakstam nav jāsaturs norādes uz prototipiem, ziņas par izgatavošanas tehnoloģiju vai cita informācija, kas neattiecas uz izstrādājuma formu. Nav nozīmes aprakstā minētiem dizainparauga variantiem vai īpatnībām, ja tās attēlos nav redzamas;

izstrādājuma paraugu. Reālu izstrādājuma paraugu var iesniegt, ja tas ir plakans, piemēram, audums, tapete, cits dekoratīvs materiāls vai iespaiddarbs, un ērti uzglabājams kopā ar citiem pieteikuma materiāliem, nepārsniedzot A4 formāta izmērus. Izstrādājuma paraugs neaizstāj dizainparauga attēlus.

Publikācijas atlikšana

Ja pieteicējs vēlas dizainparaugu noteiktu laiku saglabāt slepenībā, viņš var lūgt atlikt dizainparauga publikāciju, bet ne ilgāk par 30 mēnešiem no pieteikuma datuma. Šādu lūgumu var ietvert pieteikumā vai pievienot tam ne vēlāk par laiku, kad Patentu valde pieņēmusi lēmumu par dizainparauga reģistrāciju. Par publikācijas atlikšanu maksājama noteiktā maksa.

<https://www.lrpv.gov.lv/lv/ka-registret-dizainparaugu>